

nemške — narodne pesmi prepevati, menda na primer „Die deutsche Wacht am Rhein“ ali „Das deutsche Lied“. (Ugovor na levi.) Tako se godi Slovincem, to je zasramovanje člana 19!

Navajam vse to v dokaz, da sedaj ni pričakovati, da bi bili narodi drug drugemu v narodnih rečeh pravični. In zato traja narodna borba nepretrgano naprej. Konec jej storiti je možno le, ako se sleharnemu narodu prilika vzame drugemu v narodnih rečeh zaukazovati. In to v svrhu najpripravnejši organ ali sredstvo je od mene priporočana narodna samouprava.

Z njo ujema se tudi naš prvi, najboljši narodno politični program, kateri je pred 20 leti v peticiji do vlade bil podpisan od 20.000 podpisov ter njej predložen. V tistej peticiji so namreč Slovenci prosili vlado, naj vse njih pokrajine zloži v jedno narodno, upravno slovensko skupino. Slovenci prisiljeni smo ta politični program zopet izkopati, se ga poprijeti in za njega uresničenje vse sile napeti; sicer pograbi nas v petih upravnih skupinah narodna smrt a tega nočemo. Marvč boriti se hočemo prav možato, dokler ne zmagamo, dokler ne dospemo do pravice. Zato bodemo o primernem času tej visokej zbornici predlagali dotičnih nasvetov ter se nadejamo, da nas bodo podpirali vsi avstrijski domoljubi, ki resnično želijo, da narodni prepiri in borbe prenehajo.

Je pa še jedni glavni uzrok, zakaj se narodi ne morejo pomiriti. In ta uzrok se ima iskati v obnašanju vlad, katere so od l. 1867. naprej na krmilu. Nobena izmed njih se ni resno pečala, da bi član 19. izvela. Nobena ni hotela potrebnega organa za njega izvedenja ustvariti, namreč narodnih zastopov pri raznih narodih. Toda mnogo pripada pri izvajanju 19. člana tudi vladi ali eksekutivi in tukaj so vlade mnogo zakrivile pa tudi zanemarile, kar bi narodno borbo vsaj zmanjšalo, skrčilo.

Kar nas Slovence zadeva, smo svoje težnje že večkrat predložili v posebnih spomenicah, do sedaj brez bistvenega uspeha. To je tem bolj obžalovati, ker naše težnje nikomur ne delajo krivice, vse zamore vlada izvesti zelo lahko. Vrhu tega so še tako malenkostne, da se moramo slovenski poslanci že res sramovati pred Bogom in pred ljudmi, ker še zmiraj s takim beraštvom vso visoko zbornico nadlegujemo. Neprenehoma krčimo svoje zahteve, nadejajoč se, da tako vsaj nekaj ulovimo. Od leta do leta stojimo pred ministerskimi stoli, kakor upognjena prosilna pisma, (Veselost) pa še niti le nekoliko ugodnega rešenja ne dobimo. (Poslanec dr. Vitežič: žali Bog, res je). V vseh važnejših glasovanjih glasujemo za vlado pogumnejše, kakor vsi mameluki. (Burna veselost.) V zahvalo za to pa nas Slovence vlada prepušča na Štajarskem in Koroškem najkrutejšemu

ponemčevanju v Trstu in Istriji pa poitalijančevanju, da si nič ne vemo, zakaj. Našim narodnim sovragom dohaja iz onega omahljivega obnašanja vlade zmiraj več poguma k novim krivicam in k novim nasilstvom. (Res je, na desni) in tako traja narodna borba naprej čedalje hujše in srditejše. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Molzna krava.

Nihče ne pogreša sedaj rad mleka in gospodinja pride v hudo zadrego, ako nima molzne krave v hlevu. Z eno še ji pa včasih ni dovolj, naj že bo, ker ji ima premalo mleka, ali pa, ker je že „vsušila“. Bodi pa že to, kakor koli, toliko je gotovo, da ima rada v hlevu molzne krave in če jih že nima po več, vsaj eno hoče, pa to potlejs tem bolje dojnico. Gorjé pa možu ako prižene kravo s sejma pa ni dobra dojnica.

Ali ima žena prav? Ima, po svoji strani ima prav, kajti slaba dojnica ji ne postreže veliko ima pa vendar-le ime, da je dojnica. Po drugi strani pa tudi mož ne more veliko za to, če ga je zunanje lice krave ukanilo. Na tenko in brez strahu zmote se ne da reči, katera in kedaj da je krava dobra dojnica. Troje reči je treba v tem vzeti v poštev, plemo, nato in krmo krave. Izmed teh troje ne stori še nobeno samo za se dobre dojnice. To ni ravno redko, da daje krava, čije plemé je malo vredno, več mleka, kakor pa taka iz boljšega plemena. Na to je torej gledati pri kravi da je dobra dojnica, pa tudi pri biku, da je iz take dobre dojnice, kedar hodi komu za to, da si vzredi dobre dojnice. Dobro plemo pa tudi natora dobre dojnice izraza se sicer nekoliko v zunanji postavi krave in ta znamenja niso brez vsega pomena pri kupčiji. Treba je kupcu na-nje gledati, če se tudi ne more po polnem zanesti na nje. Velikokrat se hvalijo taka znamenja, ki niso prava, v časih pa so tudi taka, ki so poprek zanesljiva, pri eni ali drugi kravi goljufiva.

V obče smemo reči, da so dobre dojnice krave, ki imajo široka pleča, raztegneno pokrižje, obočno rebrovje, globoke strani, pred vsem pa široko spodnje trebušje in po njem mehko, prosto dlako. Da mora imeti debele mlečne žile in vime lepo, zastopi se samo po sebi ali če je v tem mesnato, ni kaj prida. Izkušnja kaže vrhu tega, da dobra dojnica rada žre in to veliko. Ako še gledamo na posamezne ude dobre dojnice, tako niso rogi in glava brez vsega.

Kakor v drugih rečéh, tako so nam amerikanci tudi v živinoreji za veliko naprej. Pri njih presoja se tudi dobra dojnica že precej na tenko, imajo pa v tem neko obliko, katere se držé pri

tem presojevanju. Najbolja dojnica je po njih sodbi taka, čije udje dosežejo število 100, ni pa več dobra, če ne dosežejo števila 70. Razni udje imajo, kar se tiče mleka, razno vrednost in to izrazijo da jim dajo več ali manj „pik“.

Da dobodo naši bralci nekaj ugleda v to obliko, podamo jim v naslednjih vrstah obliko za najboljo dojnico ali tako, ki doseže število 100.

1. Ozka, suha in dolgasta glava šteje 2 „piki“.

2. Glava široka med očmi in ozka med rogovi šteje za 1 piko.

3. Temen gobec, obkrožen z jasnišo barvo šteje za 1 piko.

4. Oči polne in pohlevne štejejo za 1 piko.

5. Rogovi mali, vpognjeni, jantarjeve barve štejejo za 3 pike.

6. Ušesa ozka in tenka štejejo za 1 piko.

7. Šinjak raven, tilnik podolgast in težek na pleča šteje za 4 pike

8. Pleča položna in suha, tenko oprsje, ne presuho pa tudi ne premesnato — to šteje za 4 pike.

9. Hrbitišče ravno tje do repa in široko na ledju šteje za 4 pike.

10. Trébuh okrogel, širok, globok v straneh da 8 pik.

11. Kolčki narazen stoječi, nježni v kostéh, trup dolg in širok šteje za 4 pike.

12. Bedra dolga, tanka, narazna, ravnih kosti, ki se ne drgajo pri hođu, štejejo za 4 pike.

13. Noge kratke, ozke v kolenih, z majhnim rogom štejejo za 3 pike.

14. Rep tanek, do kolena ter gibljiv šteje za 3 pike.

15. Koža mehka in tenka z mehko, nježno dlako šteje 4 pike.

16. Barva kože bela, na ušesih pa žolta šteje za 5 pik.

17. Prednje vime polno v obliki in stoječe naprej šteje za 8 pik.

18. Zadnje vime polno v obliki in stoječe nazaj šteje za 8 pik.

19. Vime brez dolge dlake, ne mesnato šteje za 5 pik.

20. Cečki veliki, vsak sebi v štirikot šteje 6 pik.

21. Mlečne žile iz kože štejejo za 5 pik.

22. Spolno udovje visoko, široko in polno na stegnih šteje za 8 pik.

23. Obnašanje mirno in krotko šteje za 3 pike.

24. Celo truplo prej kostnato, kakor pa mesnato šteje za 6 pik.

Ako ima krava vse to, tedaj je popolna, rajta se za najboljo dojnico. Taka je tedaj sodba pri amerikancih. Da-si more biti ni vse tako prav, nekaj pa, mislimo, je v njej gotovo resnica. Kdor dobro opazuje molzne krave, javaline jim pritrdi v marsikateri reči in pri

kupčiji in vzreji dojnic utegne to marsikomu prav priti.

Koliko ima dobra dojnica mleka? — To je sicer različno po času pa tudi po krmi, vendar pa velja pravilo, da ga daje po 5 do 6 litrov na den. Ako pa se pri kravi zedini pleme, natora in krma posebno srečno, potem je mogoče, da daje po 8 do 10 litrov mleka.

Eno je pri kravi, česar ni izpustiti iz oči — vsušenje. Kedar je namreč krava že 6. mesec breja, postane ji mleko medlo in je le malo vredno. Najbolje je toraj, če se tako mleko ne jemlje več za rabo.

Mladi kravi stori dobro, če vsuši tje do 2. teleta cele 4 mesece, starše krave pa naj vsuše vsaj 3 mesece. Ako se kravi ne pusti toliko časa, izlasti če je sicer dobra dojnica, dela se ji sila in celo lahko je, da izvrže. Ako se bojiš za kravo, ki še ima veliko mleka, pa ji je že čas, da ti vsuši, dajaj ji kaciš 14 dni slabšo krmo, ječmenko ali ovsenko ter je ne izmolzi do cela, ne pomolzi je enkrat, po tem pa cel den ne in krava ti vsuši brez vsake škode za vime.

Sejmovi Dne 4. junija v Lipnici. Dne 5. junija pri sv. Trojici v slov. gor. Dne 6. junija v Št. Juriju pri Celju, v Račah, v Mariboru, na Bregu v Ptujju in dne 7. junija v Radgoni.

Dopisi.

Od Pesnice. (Zaplenjenje „Slov. Gosp.“) Kdor bi izmed naših bralcev še ne vedel, kaj je Pesnica, njemu povemo, da je to potok, mala reka, ki se vije po pesku, kar ga je od Kozjaka, gorovja nad Mariborom, skozi Slov. gorice doli do sv. Marjete pri Ptujju, in to navadno prav leno. Kedar pa kopni sneg ali se vlije ploha, naraste ona čez silo in takrat je lahko nevarna za travnike in njive, ki leže ob njej. Gotovo pa bi ne bil nihče ugenil, da bi ona postala kedaj nevarna za „Slov. Gospodarja“. Ali kaj se če, za to, 22. številko njegovo je kriva prav Pesnica, da ne pride bralcem o pravem času v roke. Mož, ki biva ali čegar domačija je ob Pesnici, tedaj tak, ki je pravcati „Pesničar“, poslal je uredništvu „Slov. Gosp.“ nekaj besedi „iz Ptujjskega okraja“. V njih je govoril o popustljivih Slovencih ter jim polagal na srce, da ni dobro, če nosijo svoj denar ljudem — prusakom, tedaj tacim možem, ki živé v našem avstrijskem cesarstvu, pa imajo oči le v „rajhu“ gori v Prusiji. Po vrhu pa še, misli Pesničar, za slov. ljudstvo nimajo ti ljudje kar nobene lepe besede. To je gola resnica in za to vé tudi gospôda pri c. kr. oglavarstvu v Mariboru. Ta misel „Pesničarja“ tedaj gotovo ni bila kriva, da je c. kr. glavarstvo délo ves prvi natis „Slov. Gosp.“ pod